

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CENTRU

str. Bulgară, nr. 43, MD-2001 Chișinău • tel: (373 22)272582 • fax: (373 22) 272740

*Destinatar: mun. Chișinău
Str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28
Curtea Constituțională*

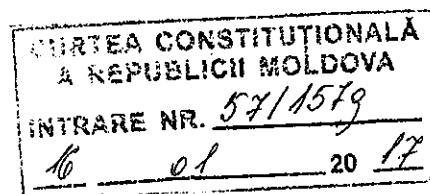
13 ianuarie 2017

Judecătoria Chișinău (sediul Centru) Vă expediază suplimentar în adresa D-voastră sesizarea (concretizată) depusă de avocatul Alexandru Bot în interesele inculpatului Ion Plugaru privind excepția de neconstituționalitate pentru examinarea concomitent cu cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, ce a fost admisă de către Judecătoria Centru, mun. Chișinău, potrivit încheierii din 21 decembrie 2016 și expediată în adresa Curții Constituționale.

Anexă: Cererea avocatului Alexandru Bot în interesele inculpatului Ion Plugaru despre remiterea Curții Constituționale a completărilor la sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexarea sesizării privind excepția de neconstituționalitate (concretizată) pe 10 file.

Judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru)

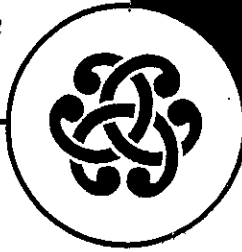
Daria Sușchevici

B.C. „EXIMBANK-Gruppo Veneto Banca” S.A. fil. 23, Chișinău

Cont curent bancar (MDL): 2251695948MD2

Codul băncii: EXMMMD22496

BIROUL ASOCIAT DE AVOCAȚI „INSTITUTUL DE DREPT PRIVAT”
mun. Chișinău, str. Calea Orheiului, nr. 125/1, MD 2020
Tel/fax: +373 22-46-00-15, e-mail: baa.idp@gmail.com
Mob: + 373 68-11-11-46, +373 68-30-48-41
IDNO 44028016, Nr. BAA 1884

JUDECĂTORIA CENTRU

mun. Chișinău, str. Bulgară, 43

Daria Sușchevici, dosar nr. 1-72/14

CERERE

despre remiterea Curții Constituționale a completărilor la sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

În fapt, pe rolul Judecătoria Centru se examinează cauza penală de învinuire a lui Plugaru Ion în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5), 196 alin. (4) și 335 alin. (3) lit. b) Cod Penal (dosar nr. 1-72/14).

La data de 25 noiembrie 2016 sub nr. 05-3-43580 la sediul Judecătoria Centru a fost depusă cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate prin care s-a solicitat exercitarea controlului constituționalității sintagmei „cu acordul” din art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de Procedură Penală.

Ulterior, la data de 30 noiembrie 2016, în cadrul aceleiași cauze sub nr. 05-3-44366 a fost înregistrată o altă cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate prin care s-a solicitat exercitarea controlului constituționalității dispoziției de la art. 335 Cod penal, în partea sintagmei: „dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice” din alin. (1) și alin. (1¹) în întregum.

Prin Încheierea Judecătoria Centru din 21 decembrie 2016 ambele cereri de ridicare a excepției de neconstituționalitate au fost admise și remise Curții Constituționale pentru exercitarea controlului constituționalității.

La data de 23 decembrie 2016 Curtea Constituțională a înregistrat sesizările remise de Judecătoria Centru sub un unic număr de referință – „157g”.

Prin prezenta, în temeiul art. 31 alin. (2) din Codul Jurisdicției Constituționale venim să completăm argumentele din sesizarea referitoare la exercitarea controlului constituționalității sintagmei „cu acordul” din art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de Procedură Penală. Or, necesitatea suplimentării sesizării e dictată inclusiv de faptul publicării de către Curtea Constituțională a Deciziei din 18.11.2016 privind inadmisibilitatea sesizării nr. 130g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a art. 63 alin. (2) pct. 3) din Codul de Procedură Penală.

Astfel, anexat furnizăm Curții Constituționale argumentarea sesizării conform formularului-tip aprobat de Curte (9 file).

Conform procedurii stabilite de Curtea Constituțională orice completare a sesizării inițiale se face doar prin intermediul instanței care a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate.

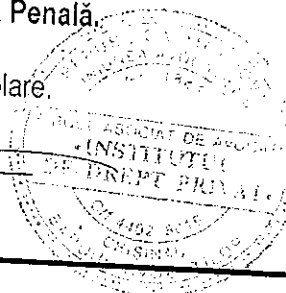
În baza celor menționate,

SOLICITĂM:

Remiterea în adresa Curții Constituționale a Sesizării privind excepția de neconstituționalitate (concretizată) relativă exercitării controlului constituționalității sintagmei „cu acordul” din art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod Procedură Penală.

Anexă: Sesizarea (concretizată) – 2 exemplare.

Alexandru BOT
Avocatul lui Plugaru Ion

CENȘORUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII	
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU	
SEDIUL CENTRU	
Intrare Nr.	05-3-1142
"12"	01/2014

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

**str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova**

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

(concretizată)

***prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din
Constituție***

AUTORUL SESIZĂRII:

1. **Nume:** Bot
2. **Prenume:** Alexandru
3. **Funcția:** Avocat
4. **Adresa:** Biroul Asociați de Avocați „Institutul de Drept Privat”, mun. Chișinău, str. Calea Orheiului, 125/1
5. **Tel/fax:** +373 22 46 00 15, mob. +373 68 11 11 46
6. **E-mail:** bot.alexandru@law.md

I. OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității sintagmei „cu acordul” din art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de Procedură Penală.

II. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

1. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O., 1994, nr.1) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„(...)

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate”.

Articolul 66 Atribuțiile de bază

„Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

(...)

c) interpretează legile și asigură unitatea reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării; (...).”

2. Prevederi relevante ale Legii cu privire la Curtea Constituțională, nr.317 din 13 decembrie 1994 (M.O., 1995, nr.8) sunt următoarele:

Articolul 4. Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

(...)

(2) Competența Curții Constituționale este prevăzută de Constituție și nu poate fi contestată de nici o autoritate publică”.

3. Prevederi relevante ale Codului jurisdicției constituționale, nr.502 din 16 iunie 1995 (M.O., 1995, nr.53-54) sunt următoarele:

Articolul 2. Autoritatea de jurisdicție constituțională

„(1) Unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova este Curtea Constituțională.

(2) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească, garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat”.

Articolul 4. Competența în materie a Curții Constituționale

„(1) În exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională:

a) efectuează, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

(...)

(2) Se supun controlului constituționalității numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituției Republicii Moldova - 27 august 1994.

(3) Curtea Constituțională examinează în exclusivitate chestiuni de drept”.

Articolul 7. Prezumția constituționalității actelor normative

„Orice act normativ, precum și orice tratat internațional la care Republica Moldova este parte, se consideră constituțional pînă cînd neconstituționalitatea lui va fi dovedită în procesul justiției constituționale, cu asigurarea tuturor garanțiilor prevăzute de prezentul cod”.

4. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.02.1998

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. (...)”.

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci cînd încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale”.

Articolul 17. Interzicerea abuzului de drept

„Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizînd unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decît cele prevăzute de această Convenție”.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT

În fapt, pe rolul Judecătoriei Centru se afla cauza penală de învinuire a lui Plugaru Ion privind comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190, 196 și 335 CP RM.

Conform materialelor pricinii la data de 02.11.2011 lui Plugaru Ion i-a fost atribuită calitatea de bănuît. Or, în temeiul art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod. Procedură Penală (în continuare CPP) respectiva calitate urma a fi menținută cel târziu pînă la data de 02 februarie 2012. La data de 27 ianuarie 2012, în privința lui Plugaru Ion a fost emisă Ordonanța privind prelungirea termenului de menținere a acestuia în calitate de bănuît, pretinsă a fi confirmată prin parafa „De acord” a adjunctului procurorului general Andrei Pîntea, aplicată pe Ordonanța numită.

La acest capitol ținem să evidențiem că în parametri vagi și generali Codul de Procedură Penală reglementează noțiunea de „acord” al Procurorului General sau adjunctilor săi pentru prelungirea termenului de menținere în calitate de bănuît a persoanei. În mod particular legea procesual penală nu-l obligă pe Procurorul General sau adjunctii săi să formuleze acordul în cauză într-o variantă motivată și argumentată, precum și în limitele unui act procedural-penal prevăzut de legea procesuală (ordonanță).

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Reieșind din prevederile art.7 alin.(3) Cod de procedură penală în coroborare cu Hotărârea Curții Constituționale, nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, se constată că în procesul judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentând direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Cu referire nemijlocită la sintagma „cu acordul” din art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de Procedură Penală evidențiem că art. 6 alin. 1) CPP prevede expres că procesul penal se desfășoară în baza unei liste exhaustive de *acte procedurale*, definite drept **documente prin care se consemnează orice acțiune procesuală prevăzută de cod, și anume: ordonanță, proces-verbal, rechizitoriu, încheiere, sentință, decizie, hotărâre etc.** Deci, în limita urmăririi penale, organul de urmărire penală poate uza doar de 3 categorii de acte procedurale de dispoziție:

- a. Ordonanța - hotărâre a organului de urmărire penală, adoptată în cursul procesului penal (art. 6 pct. 28 CPP);
- b. Procesul-verbal – actul de documentare a acțiunii de urmărire penală (art. 260 alin. (1) CPP);
- c. Rechizitoriul – actul de argumentare a învinuirii inculpatului, întocmit la terminarea urmăririi penale (art. 296 alin. (1) CPP).

Pe cale de consecință, rezultă că procurorul general sau adjuncții săi pot decide confirmarea extinderii termenului de menținere a calității de bănuț doar prin Ordonanță, fiind unicul act de dispoziție aplicabil în cadrul urmăririi penale. Or, la caz pentru persoana Procurorului General, cât și adjuncților săi, art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP, reglementează existența unui act procedural calitativ diferit de lista sus-reprodusă, și anume: „Acordul”.

Considerăm că problema constituționalității sintagmei „cu acordul” din art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de Procedură Penală, urmează a fi soluționată prin analiza comparativă a respectivei instituții cu alte construcții normative similare, utilizate în cadrul procesului penal. Or, cele mai multe caracteristici comune pot identificate în raport cu instituția actelor emise de judecătorul de instrucție, abilitat similar Procurorului General și adjuncților săi cu atribuții de autorizare a anumitor acțiuni procedurale.

*Astfel, în cazul actelor procedurale necesare a fi confirmate de către judecătorul de instrucție acesta în mod obligatoriu și imperativ se expune asupra problemei prin Încheiere judecătorească și nu prin aplicarea parafei pe documentul ce se cere a fi confirmat. Astfel, Codul de procedură penală prevede posibilitatea autorizării acțiunilor procesuale de către judecătorul de instrucție prin **Încheiere motivată** în următoarele cazuri: cercetării la fața locului în domiciliu (art.118); examinării corporale silite (art.119); exhumării cadavrului (art.121); efectuării percheziției (art.125); ridicării de obiecte și documente care constituie secret de stat, comercial, bancar, precum și ridicării informației privind convorbirile telefonice (art.126); percheziției corporale și ridicării de obiecte și documente care se află în hainele, în lucrurile sau pe corpul persoanei (art.130); sechestrării corespondenței (art.133); interceptării comunicărilor telefonice, prin radio sau altor convorbiri cu utilizarea mijloacelor tehnice (art.135); înregistrări de imagini (art.137); internării persoanei în instituție medicală pentru efectuarea expertizei medico-legale sau psihiatrice (art.152); nimicirii*

corpurilor delictive - substanțele explozive și alte obiecte care prezintă pericol pentru viața și sănătatea omului și din acest motiv nu pot fi păstrate până la soluționarea cazului (art.159); punerii bunurilor sub sechestru și ridicării acestora (art.205, 210); luării silite de probe pentru cercetarea comparativă (art.154-156, 301); suspendarea provizorie din funcție (art.302); aplicarea amenzii judiciare (art.302) etc.

În acest sens, ținem să menționăm că la data de 28 iulie 2006 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 264 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova, în temeiul căruia au fost modificate toate prevederile CPP referitoare la rezoluția judecătorului de instrucție, sintagma fiind înlocuită cu cea de Încheiere motivată. Or, respectiva modificare a intervenit inclusiv datorită multiplelor sesizări ale Curții Europene a Drepturilor Omului relativ caracterului nemotivat al „rezoluțiilor” judecătorilor de instrucție naționali, prin care se autorizau percheziții, interceptări telefonice, ridicări de obiecte etc.

Astfel, în cazul în cazul Mancevschi c. Moldovei (Cererea nr. 33066/04), Curtea notează că autorizarea percheziției eliberată de către judecătorul de instrucție, a reprodus aproape în întregime ordonanța ofițerului de urmărire penală și nu a indicat vreun detaliu referitor la ceea ce urma să fie căutat pe parcursul percheziției. Mai mult, autorizarea a fost formulată în termeni extrem de generali, pur și simplu autorizând „percheziția oficiului [reclamantului] „Lex Consulting SRL” situat la [adresa]”.

Curtea evidențiază că este frapată de această formulare generală, care a acordat ofițerului de urmărire penală o discreție nelimitată de a căuta orice dorea el atât la biroul, cât și la domiciliul reclamantului. Autorizarea nu conținea nici o informație despre motivele pentru care se credea că în urma percheziției apartamentului reclamantului și a biroului acestuia s-ar fi obținut probe cu privire la vreo abatere (a se compara cu hotărârea în cauza Niemiets, citată mai sus, § 37; Ernst and Others v. Belgium, nr. 33400/96, § 116, 15 iulie 2003; și Smimov, citată mai sus, § 47). Doar după ce poliția a intrat în apartamentul reclamantului, acestuia i s-a cerut să predea „telefonul mobil și documentele referitoare la Rusman Ltd” (a se vedea paragraful 20 de mai sus).

În aceste circumstanțe, și în special având în vedere formularea în termeni generali a autorizărilor pentru efectuarea perchezițiilor (...), Curtea constată că autoritățile naționale nu au adus motive „relevante și suficiente” pentru autorizarea perchezițiilor.

Reiterăm că în aceiași parametri vagi și generali Codul de Procedură Penală reglementează noțiunea de „acord” al Procurorului General sau adjuncților săi pentru prelungirea termenului de menținere în calitate de bănuît a persoanei. Or, noțiunea „acordului” menționat suferă de aceleași vicii ca și instituția „rezoluției” judecătorului de instrucție. În mod particular legea procesual penală nu-l obligă pe Procurorul General sau adjuncții săi să formuleze acordul în cauză într-o variantă motivată și argumentată, precum și în limitele unui act procedural-penal prevăzut de legea procesuală.

Cu alte cuvinte, acordul furnizat în limitele art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP, similar autorizării judecătorului de instrucție pentru exercitarea unei acțiuni procesuale, constituie prin sine o formă de control a acțiunilor efectuate de organul de urmărire penală. Respectiv, pentru a decide prelungirea termenului de menținere în calitate de bănuît, Procurorul General sau adjuncții săi ar trebui să respecte următoarele condiții:

1. Autorizarea prelungirii termenului este prevăzută de lege;
2. Această prelungire să fie necesară;
3. Această prelungire să urmărească un scop legitim;

4. Să respecte principiul proporționalității între dreptul sau libertatea persoanei garantate de lege și necesitatea efectuării acțiunii procesuale solicitate.

În cazul expertizării textului art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP și în particular a sintagmei „cu acordul” rezultă că respectiva normă nu trece testul de constituționalitate cel puțin pentru prima condiție de legalitate. Or, reiterăm că în limita urmăririi penale, organul de urmărire penală poate uza doar de 3 categorii de acte procedurale de dispoziție: ordonanța, procesul-verbal și rechizitoriul. Astfel încât, noțiunea „acordului” (similar celei de rezoluție) nu poate fi tratată ca act procedural distinct și urmează a fi valorificat doar în baza unei ordonanțe motivate a Procurorului General sau adjuncților săi. Respectiv, legea procesual-penală nu definește un asemenea act procesual-penal ca „acordul”. În mod similar și până la modificarea CPP, operată prin Legea nr. 264 din 28.07.2006, legea procesual-penală nu definea conținutul unui asemenea act ca „rezoluția” judecătorului de instrucție.

Mai mult, în cazul celorlalte situații de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuît, legea procesuală este suficient de clară în a reglementa ert actul procedural în baza căruia se dispune prelungirea. Astfel, conform art. 63 alin. (1) și alin. (2) pct. 1) – 3) CPP calitatea bănuît i se atribuie persoanei în baza:

- a. Procesului-verbal de reținere, pe un termen nu mai mare de 72 ore;
- b. Ordonanței de aplicare a măsurii preventive neprivative de libertate, pe un termen de nu mai mare de 10 zile;
- c. Ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît, pe un termen de nu mai mare de 3 luni;

În cazul în care, însă, termenul de menținere în calitate de bănuît se extinde până la 6 luni, CPP renunță fără argumentare legislativă la noțiunile de proces-verbal și ordonanță, stabilind existența unui pseudo-act procesual, care nu are o reglementare procedurală autentică și anume „acordul”.

Din punct de vedere a scopului urmărit de respectiva normă, la fel nu este definit legislativ în ce condiții sau în virtutea căror circumstanțe Procurorul General sau adjuncții săi ar putea dispune de prelungirea termenului respectiv. Astfel, în cazul inculpatului Plugaru Ion Ordonanța din 27 ianuarie 2012 prevede cu titlu de motivație a necesității de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuît faptul că „nu au fost acumulate suficiente probe pentru a-i putea fi înaintată învinuire”. Or, respectiva motivație este una mai mult decât bizară, fiind din start nulă, pe motiv că în corespundere cu art. 1 alin. (3) CPP, scopul procesului penal nu este învinovățirea „cu orice preț” a persoanei, ci dimpotrivă asigurarea faptului ca nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuîtă, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrângere. Însă, conform textului Ordonanței din 27 ianuarie 2012 în cazul lui Plugaru Ion motivația extinderii termenului de păstrare în calitate de bănuît este dictată de necesitatea acumulării de probe pentru înaintarea învinuirii.

Paradoxal e și faptul că într-o cauză penală distinctă, cea de învinuire a judecătorului Curții de Apel Chișinău, Domnica Manole, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod Penal, extinderea termenului de menținere în calitate de bănuît se face în limita aceleiași motivații sece: „probele acumulate în cadrul urmăririi penale nu sunt suficiente pentru înaintarea învinuirii” (a se vedea Sesizarea Curții Constituționale nr. 130g din 03.11.2016). Astfel, exemplul relevat o dată în plus demonstrează că aplicabilitatea prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP nu este definită în limita unui scop, ceea ce și generează utilizarea abuzivă a acestei norme. Or, cel puțin din coroborarea prevederilor art. 20 alin. (1) și (2) și art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP, rezultă că orice dispoziție a Procurorului General sau adjuncților săi de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuît, trebuie efectuată prin prisma reglementărilor

relative termenului rezonabil de soluționare a cauzei penale. În acest sens, criteriile de apreciere a termenului rezonabil de soluționare a cauzei penale sunt:

- 1) complexitatea cazului;
- 2) comportamentul participanților la proces;
- 3) conduita organului de urmărire penală și a instanței de judecată.
- 3¹) importanța procesului pentru cel interesat;
- 4) vârsta de până la 18 ani a victimei.

Cu alte cuvinte, motivația aplicării art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP, trebuie să rezulte sau cel puțin să respecte criteriile sus-menționate.

Anume aceste argumente demonstrează necesitatea valorificării „acordului” Procurorului General sau adjuncților săi în limita unei Ordonanțe motivate, fiind un act expres reglementat de CPP și care în mod obligatoriu, conform art. 255 alin. (2) CPP, trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept pentru a justifica prelungirea termenului de menținere în calitate de bănuït. Mai mult imperativul dat se impune și prin prevederile art. 255 alin. (3) CPP, care obligă organul de urmărire penală să dispună efectuarea tuturor acțiunilor procesuale doar prin ordonanță motivată. Respectiv noțiunea „acordului” indicată în art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP are o construcție contradictorie inclusiv în parametrii Codului de Procedura Penală, nu doar în contrast cu prevederile Legii Supreme.

În contextul particular al reglementărilor constituționale evidențiem că art. 4 alin. (1) și (2) din Constituție prevede că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. Or, dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale. Astfel, art. 6 par. 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.02.1998, reglementează că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. (...) Mai mult, art. 17 al aceluiași tratat internațional prevede că nicio dispoziție din Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție. Or, în limita art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP, în particular prin noțiunea „acordului” de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuït, în fapt este viciată instituția dreptului la un proces echitabil, pe motiv că statul nu asigură aplicarea uniformă a legii procesual-penale în partea definirii exhaustive a actelor procedurale în baza cărora poate acționa un organ de urmărire penală, în particular Procurorul General și adjuncții săi. Situație care per final duce la abuzuri constatate de Curte de la Strasbourg în cazul *Mancevschi c. Moldovei*. Pe cale de consecință, statul prin inserarea noțiunii „acordului” în textul art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP și-a violat propriile reglementări constituționale, în speță art. 66 lit. c) din Constituție, care stipulează că Parlamentul interpretează legile și asigură unitatea reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării. Respectiv, în contextul în care, reiterăm, art. 255 alin. (3) CPP prevede că efectuarea tuturor acțiunilor procesuale se dispune doar prin ordonanță motivată, este absolut abuziv de a autoriza prelungirea termenului de menținere în calitate de bănuït de către Procurorul General sau adjuncții săi prin „acord”, care în practică se realizează prin simpla parafare a unei ordonanțe, prin care se cere extinderea termenului respectiv.

Suplimentar, întru argumentarea respectivei excepții de neconstituționalitate, menționăm că pe rolul Curții Constituționale s-a aflat sesizarea nr. 130g din 03.11.2016, depusă avocatul Emanoil Ploșniță prin care s-a contestat constituționalitatea art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP in integrum. Sesizarea a fost respinsă prin emiterea la data de 18.11.2016 a Deciziei de inadmisibilitate. Or, conform argumentelor furnizate de către autorul excepției de neconstituționalitate, acesta a contestat dreptul discreționar al Procurorului General sau adjuncților săi de a dispune prelungirea termenului de menținere în calitate de bănuît a persoanei până la 6 luni. Ținem să precizăm că în parametrii respectivei cereri nu venim să contestăm validitatea instituției de prelungire a termenului menționat, ci modul reglementat de CPP de a dispune respectiva prelungire, în particular – lipsa clarității vizavi de institutia „acordului” furnizat de Procurorul General sau adjuncților săi în vederea operării prelungirii termenului dat și lipsa garanțiilor procesuale de a motiva „acordul” discutat.

În vederea argumentării caracterului distinct al prezentei sesizări de cea declarată inadmisibilă, evidențiem că în corespundere cu pct. 23 și 24 din Decizia Curții Constituționale din 18.11.2016, Curtea, cu referire la alegația autorului excepției precum că dispozițiile art. 63 alin. (2) pct. 3 din Codul de procedură penală nu asigură o protecție eficientă împotriva eventualelor abuzuri ale persoanei investite cu atribuții de cercetare a infracțiunilor, a punctat că prin Hotărârea nr. 26 din 23 octombrie 2007 s-a accentuat că „acțiunile, inacțiunile și erorile comise la etapa urmăririi penale sunt pasibile de atac în cadrul examinării cauzei în fond, iar după pronunțarea sentinței persoanele dispun de dreptul de a face apel și recurs în instanțele superioare”. Totodată, Curtea a reținut că „acțiunile de la etapa urmăririi penale și cele de la etapa judiciară sunt părți componente ale unui proces inseparabil; care se încheie cu actul justiției – pronunțarea sentinței. Or, fiecare act de la orice etapă a procesului poate fi luat în considerare sau poate fi lovit de nulitate și astfel poate influența, în sens pozitiv sau în sens negativ, produsul final – condamnarea sau achitarea persoanei. Finalizarea acestui proces deschide posibilitatea utilizării dublului grad de jurisdicție, sentința fiind pasibilă de atac cu apel și recurs, în condițiile legii”. De asemenea, Curtea relevă că sarcina verificării respectării normelor procesual-penale este atribuită instanțelor judecătorești, acestea fiind și singurele în măsură să aprecieze în concreto efectele aplicării normei la situația de fapt dedusă instanței în fiecare caz în parte.

La acest capitol, trebuie să constatăm, însă, că contestarea în ordinea plângerii, apelului sau recursului a autorizării de către Procurorul General sau adjuncții săi a prelungirii termenului de aflare a persoanei în calitate de bănuît prin modalitatea parafării „acordului” este din start sortită eșecului. Or, concluzia derivă din simplul motiv că art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP prevede expres existența unui asemenea act ca „acordul” și nu prevede obligația furnizării lui în bază de ordonanță. Însă, definiția noțiunii „acordului” este într-atât de incertă și vagă, încât ține de libera discreție a Procurorului General și adjuncților săi de a motiva sau de a nu motiva acceptarea prelungirii termenului dat la solicitarea procurorului responsabil de caz. Cu alte cuvinte, reiterăm că se atestă aceleași vicii procedurale, ca și în cazul „rezoluțiilor judecătorești”, pentru care Republica Moldova a fost deja condamnată în speța *Mancevschi c. Moldovei*.

Vorbind la concret, în cazul învinuirii lui Plugaru Ion cu desăvârșire lipsește Ordonanța adjunctului procurorului general Andrei Pântea prin care acesta în mod motivat ar accepta extinderea termenului invocat. În acest sens, la dosar există doar parafa semnăturii lui Andrei Pântea aplicată pe Ordonanța din 27.01.2012, precum și înscrisul: „până la 02.04.2012”, care ipotetic presupune acceptarea extinderea termenului de menținere în calitate de bănuît până la data parafată. Circumstanța dată demonstrează o dată în plus necesitatea furnizării acordului în bază de ordonanță separată, deoarece conform textului Ordonanței din 27.01.2012 rezultă că termenul de menținere în calitate de bănuît a fost extins până la 27.04.2012. În consecință trebuie să înțelegem că prin parafa lui Andrei Pântea extinderea termenului numit

a fost doar parțial acceptată, or, motivația acceptării parțiale a propunerii lui Costișanu Vitalie sau de acceptare în general a acesteia nu există.

În contextul aflat, în contrast cu instituția „acordului” menționată în art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP, art. 255 alin. (2) CPP prevede că **ordonanța trebuie să fie motivată** și să cuprindă: data și locul întocmirii, numele, prenumele și calitatea persoanei care o întocmește, cauza la care se referă, obiectul acțiunii sau măsurii procesuale, temeiul legal al acesteia și semnătura celui care a întocmit-o. **Ordonanța nesemnată de persoana care a întocmit-o nu are putere juridică și se consideră nulă.** Dacă organul de urmărire penală consideră că este cazul să fie luate anumite măsuri, face propuneri motivate în ordonanță. **Or, la caz nici nu există o ordonanță a procurorului general sau adjuncților săi prin care ar fi fost acceptată parțial extinderea termenului de menținere a lui Plugaru Ion în calitate de bănuît, iar acordul parafat constă doar dintr-un înscris olograf lipsit de oricare argumentare. De altfel, aceleași constatări se atestă și în cazul judecătorului Domnica Manole, semnalizate prin textul sesizării nr. 130g din 03.11.2016.**

Astfel, tangențele relative modului de prelungire a termenului de aflare în calitate de bănuît, atestate în cauzele penale expuse în sesizarea 157g din 23.12.2016 și 130g din 03.11.2016, demonstrează cert că problema sintagmei „cu acordul” din art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de Procedură Penală nu este una de aplicare a legii, ci una de legalitate a acestui act pseudo-procedural și deci de constituționalitate a respectivei reglementări legislative. Or, reiterăm că similar fostei instituții a „rezoluției judecătorului de instrucție”, acordul Procurorului General sau adjuncților săi, furnizat în ordinea aplicării art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP, întrunește formal condițiile de legalitate prin simplul înscris olograf parafat pe exemplarul ordonanței prin care se cere prelungirea termenul vizat. Pe cale de consecință, legalitate „acordului” se consumă în lipsa unor condiții de motivare din parte subiectului abilitat, or, acestea sunt caracteristice instituției „ordonanței procurorului”, reglementată separat de art. 255 CPP. Însă, odată confruntată cu rigorile Legii Supreme și Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului, instituția „acordului” din art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP, devine una caducă, la fel de caducă ca și „rezoluția judecătorului de instrucție” pentru care Republica Moldova a fost condamnată în cazul *Mancevschi c. Moldovei* și la care legiuitorul a renunțat prin Legea nr. 264 din 2006, în temeiul căreia noțiunea rezoluției a fost substituită cu cea a încheierii motivate.

V. ALTE DATE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(...)

VI. CERINȚELE AUTORULUI

Exercitarea controlului constituționalității sintagmei „cu acordul” din art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod Procedură Penală.

Alexandru BOI
Avocatul lui Plugaru Ion

